

Dkt. Gary Yates, Kitabu cha 12, Kipindi cha 9, Amosi, Hukumu ya Israeli na Wito wa Kutubu, Amosi 3-6

© 2024 Gary Yates na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Manabii Wadogo. Huu ni kipindi cha 9, Hukumu ya Israeli na Wito wa Kutubu, Amosi 3-6.

Tunaendelea kusoma kitabu cha Amosi.

Tuliona katika somo lililopita kwamba sehemu ya kwanza ya kitabu cha Amosi, sura ya kwanza hadi ya pili, inashughulikia hukumu ya Mungu kwa mataifa na mataifa ya Shamu-Palestina yanayoizunguka Israeli. Wao ndio shabaha mwanzoni mwa sehemu hii. Lakini lengo kuu la ujumbe na lengo kuu la mahubiri ya Amosi ni kwamba Bwana hangenguruma tu kama simba na radi kama dhoruba dhidi ya watu wapagani waliozunguka Israeli, lakini hatimaye Mungu angehukumu ufalme wa kusini wa Yuda.

Hatimaye, ujumbe wa nane unahusu ufalme wa Israeli. Ingawa dhambi moja au mbili maalum ziliangaziwa kwa kila taifa, kuna orodha ndefu ya dhambi za Israeli. Tena, walihisi kwamba walikuwa bora kuliko watu waliowazunguka.

Mungu anawakumbusha kwamba kama watu wake wateule, walikuwa na wajibu zaidi kuliko mataifa kwa sababu walikuwa wamevunja agano na amri maalum za sheria ya Musa. Kwa hivyo, tunaenda kwenye kifungu hiki mwishoni mwa sura ya pili, ujumbe wa nane dhidi ya Israeli, na orodha ya dhambi hapa inatukumbusha tena kwamba suala kuu ambalo manabii wanashughulikia kuhusu tabia na mtindo wa maisha wa watu ni uchoyo wao, upendaji wao wa vitu vya kimwili, ukandamizaji wao kwa maskini na wahitaji. Ukandamizaji huu wa maskini na wahitaji ulitokana na ukweli kwamba unapofanya utajiri na mali na kitu kingine isipokuwa Mungu kuwa lengo kuu la maisha yako, unakuwa na shauku, na unakuwa na hamu ya kupata hizo.

Utafanya chochote kinachohitajika kwa sababu humtumaini Mungu tena. Huridhiki tena naye ili kukidhi mahitaji yako. Unatafuta kitu ambacho hatimaye hakiwezi kukutosheleza na polepole kinazidi kuwa na tamaa.

Kwa hivyo ndiyo maana, Amosi anapozingatia dhambi za watu, wamekuwa wakali sana, wakandamizaji sana, wenye kukata tamaa sana kiasi kwamba wanatamani mali za jirani zao. Kwa hivyo, Amosi anasema, wanawauza wenye haki kwa fedha, wahitaji kwa jozi ya viatu, wale wanaokanyaga vichwa vya maskini katika mavumbi ya ardhi na kugeuza njia ya maskini. Mtu na baba yake huingia kwa msichana mmoja ili jina langu takatifu lichafuliwe ili kujilaza karibu na kila madhabahu.

Kwa hivyo, wanawadhulumu maskini katika chumba cha mahakama. Wananyang'anya mali zao. Baba na mwana wanalala na mtumwa wao wa kike, na baba na mwana wakiwa na uhusiano wa kimapenzi na mwanamke yuleyule ni jambo ambalo Mambo ya Walawi yatasema ni chukizo kwa Mungu.

Na kuna orodha ya mambo yaliyotolewa hapo, upotovu huu wa maadili, iwe ni ushoga au ngono ya mnyama au kujamiiana na jamaa au baba na mwana wanaolala na mwanamke mmoja. Haya ni machukizo mbele za Mungu. Sio tu miiko ya kitamaduni.

Ni mambo ambayo ni maovu kimaadili machoni pa Mungu. Kwa hivyo hilo linaendelea pia. Mstari wa 8, hujilaza kando ya kila madhabahu juu ya mavazi yaliyochukuliwa rehani, na ndani ya nyumba ya Mungu wao, hunywa divai ya wale waliotozwa faini.

Hawaoni chochote kinachopingana na kuwatendea vibaya majirani zao na kumwabudu Mungu. Na ingawa sheria ya Musa ilisema ukichukua vazi la jirani yako maskini kama rehani kwamba atalipa mkopo wake, unapaswa kulirudisha kila usiku. Hapa, wakionyesha ukweli kwamba hawafanyi hivyo, kwa kweli wanaleta mavazi haya mahali patakatifu.

Wanatengeneza godoro kutokana na hilo. Wanakaa pale na kutoa sala zao na kutoa dhabihu zao. Na hawaoni chochote kinachopingana na kukiuka sheria, kuwatendea vibaya jirani zao, na kujaribu kumwabudu Mungu.

Katika nyumba ya Mungu wao, katika sherehe zao, au wanapotoa sadaka za kinywaji, hunywa divai ya wale waliotozwa faini. Wameichukua hii kutoka kwa jirani zao, nao huitumia kusherehekea na kuabudu mbele za Bwana. Mungu anawakumbusha, tazama, nimekuwa mwaminifu kwenu katika historia yenu yote.

Nimekulinda. Nimekulinda. Nimekubariki.

Na bado mmenirudishia wema wangu kwa aina hizi za dhambi na aina hii ya ukosefu wa uaminifu. Bwana anasema mimi ndiye niliyewaangamiza Waamori mbele yao, ambao urefu wao ulikuwa kama urefu wa mierezi, na ambao walikuwa na nguvu kama mialoni. Mimi ndiye niliyewatoa katika nchi ya Misri, na kuwaongoza miaka 40 jangwani, ili kuimiliki nchi ya Waamori.

Nilifanya mambo haya yote kwa ajili yenu. Nilikutoa utumwani, nilishinda mataifa ya Kanaani.

Na bado, hivi ndivyo ulivyonilipa. Na hivi ndivyo ulivyoitikia hili. Mstari wa 11, niliwalea baadhi ya wana wako kwa faida.

Bwana aliwapa wajumbe ili wawajulishe jinsi walivyopaswa kuishi. Musa alikuwa amesema, Mungu atawainulia nabii kama mimi. Na kwa kila kizazi kilichofuata, walikuwa na neno la Mungu.

Hawakuwasikiliza. Bwana pia aliwainua baadhi ya vijana wao kuwa Wanadhiri. Na Wanadhiri, kwa kiapo chao, kwa mtindo wao maalum wa maisha, hawakukata nywele zao.

Hawakugusa maiti. Hawakunywa au kutumia pombe kwa namna yoyote. Ilikuwa ni njia ya mfano tu ya kuwakumbusha watu kuhusu kujitenga kwao na Mungu.

Lakini mstari wa 12 unasema, mliwanyweshwa Wanadhiri divai na kuwaamuru manabii mkisema, msitabiri. Kwa hivyo hata watu maalum ambao Mungu alikuwa amewapa Israeli ili kuwakumbusha uhusiano wao maalum naye na hadhi maalum waliyokuwa nayo hawakuwaheshimu watu hao. Sasa, tunapoiangalia dhambi hii ya dhuluma, na tayari tumezungumzia hili kidogo, nataka kutusaidia kuelewa vizuri zaidi kwa nini, katika karne ya 8 KK, hili hasa likawa suala muhimu.

Sehemu ya hii ilikuwa matokeo ya ustawi uliotokea wakati wa utawala wa Yeroboamu wa Pili katika Ufalme wa Kaskazini na Uzia katika Ufalme wa Kusini. Ukuaji wa ufalme na urasimu na mambo yote yaliyohitajika ili kuunga mkono hilo, jeshi, utawala ulioambatana na hilo, ulimaanisha kwamba ardhi zaidi na zaidi zilikuwa zikimezwa na wafalme na urasimu uliohusishwa na kiti cha enzi. Samweli alikuwa amewaonya watu wa Israeli, tazama, ukimteua mfalme, atafanya nini? Ataongeza kodi zenu.

Atawachukua wana na binti zenu na kuwaweka katika kikosi chake cha kijeshi au katika jeshi lake. Sehemu ya hilo pia ilihusisha hatimaye kumeza ardhi zao. Mungu alikuwa amepanga kila familia na kila ukoo katika Israeli uwe na ardhi yao wenyewe.

Ardhi hiyo haikupaswa kamwe kuuzwa kabisa kutoka kwa familia hiyo ili familia hiyo, ukoo huo, iweze kujikimu. Lakini kilichokuwa kikiendelea sasa ni kwamba ufalme ulikuwa unaimeza ardhi hiyo. Jambo la pili lililokuwa likiendelea ni kwamba kulikuwa na sera maalum za kiuchumi zilizohusiana na ustawi wa Israeli.

Yeroboamu wa Pili alikuwa ameifanya Israeli iwe na mafanikio zaidi. Alikuwa amepanua mipaka yao. Kwa sababu hiyo, Israeli imekuwa muhimu zaidi kimataifa.

Inakuwa muhimu kwao kudumisha ustawi huo ili kushiriki katika biashara na watu wengine. Maana yake sasa ni kwamba ardhi itatumika Israeli kukuza mazao maalum ambayo yalihatijika kwa biashara badala ya ardhi kutumika kulima na kutoa mahitaji ya familia na koo za kibinafsi. John Walton, katika Maoni ya Usuli wa Biblia ya IVP, anatupa maelezo ya hili.

Nataka kusoma hili. Hii ni nukuu ndefu lakini nadhani inatusaidia kuelewa kipindi hicho. Utawala mrefu na wenye ufanisi wa Yeroboamu ulifanya iwe rahisi kuanzisha sera kamili ya kiuchumi iliyozingatia uzalishaji mkubwa wa bidhaa za nje kama vile nafaka, mafuta ya zeituni, na divai.

Maeneo makubwa ya Shefela na nyanda za chini yalikuwa tayari yametolewa kwa ajili ya uzalishaji wa ngano, 2 Mambo ya Nyakati 26.10. Sasa, katika karne ya 8, wasomi waliweza kulazimisha sera hii ya kiuchumi kwenye mashamba na vijiji vidogo vya milimani. Matokeo yake, sera za awali za kilimo zilizojaribu kusambaza hatari zinazowezezana kati ya ufugaji na kilimo zilibatiliwa, na ardhi ikatolewa kwa mazao maalum ya biashara. Mitaji midogo ya wakulima wadogo, iliyolemewa na madeni, ilifungwa katika mashamba makubwa.

Hata hivyo, matumizi haya mazuri ya ardhi yaliondoa mazao mchanganyiko ambayo hapo awali yalikuwa yamepandwa katika utamaduni wa kijiji na kuimaliza ardhi haraka zaidi. Kuacha mashamba yakiwa yamepandwa na kulisha wanyama kwenye mashamba yaliyovunwa kungeondolewa au kudhibitiwa vikali. Chini ya sera hii mpya, jaribio lilifanywa la kuongeza mauzo ya nje hadi kufikia kiwango ambacho kulikuwa na tatizo la njaa kwa tabaka la wakulima, huku watu mashuhuri na tabaka la wafanyabiashara waliweza kujifurahisha na bidhaa za kifahari zilizotolewa na washirika wao wa biashara wa Foinike.

Kwa hivyo, pamoja na kukabiliwa na kupanda kwa bei za bidhaa za msingi kama vile ngano na shayiri nyumbani, wakulima maskini sasa walijikuta katika madeni, utumwa, au kazi za mchana. Kwa hivyo, hii ilikuwa imeanzishwa hapo awali ambapo familia, koo, na vijiji vingeweza kutunzana na kulima mazao na kufuga mifugo waliyohitaji. Sasa ardhi ilikuwa ikitumika kwa mazao haya ya biashara na matajiri walinufaika kutokana na hili, lakini maskini waliteseka.

Hatuna tabaka la kati katika Israeli kama tulivyo nalo leo. Ama tulikuwa na wale waliokuwa matajiri, waliokuwa wakimiliki ardhi, waliokuwa sehemu ya urasimu, waliokuwa wakihusishwa na mfalme, wale waliokuwa maskini na waliokuwa wakiishi maisha ya kujikimu sana. Hao ndio watu waliokuwa wakinyonywa na hao ndio watu waliokuwa wakiteseka kutokana na sera hizi mahususi.

Jambo la tatu lililokuwa likiendelea, na hili lilikuwa sehemu ya mchakato wa kisheria, lilikuwa matumizi mabaya ya vifungu vya kibiblia kuhusu utumwa wa deni na uuzaji wa ardhi kama njia ya kulipa deni. Mambo ya Walawi 25 inazungumzia kuhusu ikiwa mtu alikuwa na deni, angeweza kuwa mtumwa wa deni kwa miaka sita. Kisha walipaswa kuachiliwa katika mwaka wa saba.

Wangeweza kuuza kipande cha ardhi kwa muda ili kulipa deni, lakini ardhi hiyo hatimaye ilipaswa kurudi kwa familia hiyo kwa sababu hiyo ilikuwa urithi wao kutoka kwa Mungu. Kilichokuwa kikiendelea, tena, ni kwamba wamiliki wa ardhi matajiri,

mashamba haya makubwa, labda watu waliokuwa na uungwaji mkono wa mfalme, ambao walikuwa na jukumu la kulima mazao haya ya biashara, waliweza kutumia deni la majirani zao kama kisingizio cha kuchukua ardhi yao. Mkulima anayejitegemea aliishi pembezoni mwa Israeli ya kale ili mtu yeyote anayevuna aweze kuwaharibu haswa.

Jukumu la Israeli kama jamii: Mungu alikuwa amewaumba mahali ambapo hapakuwa na maskini miongoni mwao na kwamba kama kungekuwa na watu ambao walikuwa maskini, walipaswa kufungua mikono yao kwa furaha. Badala yake, kilichokuwa kikiendelea ni kwamba aina yoyote ya deni ilikuwa ikitumika kama kisingizio sasa cha kunyakua ardhi hizo. Nadhani watu hawa wangesema, tunafuata maagizo ya sheria kuhusu utumwa wa deni na uzaji wa mali.

Hata hivyo, hawakuwa wakifuata nia ya sheria na roho ya sheria, ambayo Mungu alikuwa ameipanga ili kila mtu aweze kufurahia manufaa ya nchi. Nadhani jambo lingine lililokuwa likiendelea ni kwamba Waashuri walipoanza kuingilia eneo la Israeli na Yuda, waliweka madai kwamba kodi ingelipwa kwao, na mzigo wa kodi hiyo mara nyingi ulitoka kwa maskini na wahitaji katika nchi ambayo wafalme wa Israeli na watendaji matajiri walionekana kuwa ndio wangetoa mazao, ambao wangetoa huduma ambazo zilikuwa sehemu ya kodi hiyo. Kwa sababu ya mambo hayo yote katika karne ya 8, tuna suala la haki na tatizo la haki.

Amosi katika sura ya 2, anapoorodhesha dhambi za Israeli, atazingatia hili hasa. Tena, kuna maadili haya katika manabii wadogo, katika fasihi ya kinabii kwa ujumla, ambayo yanatulazimisha kufikiria ukweli kwamba, upendo wangu kwa Mungu unaonyeshwaje katika jinsi ninavyowatendea wengine? Kuna kipengele hiki cha agano la Mungu na upendo wa Mungu na ahadi za Mungu kwa Israeli ambapo anasema, unanipenda kwa moyo wako wote, lakini pia unapaswa kumtunza jirani yako na kumpenda kama nafsi yako. Israeli haikuwa ikifanya hivyo.

Huo unakuwa msingi wa hukumu yao. Katika sura ya 3 hadi 6, tunapoendelea na sehemu inayofuata ya kitabu cha Amosi, tuna maelezo zaidi kuhusu hukumu ya Mungu na jinsi gani, kwa nini, na lini hili litatokea. Pia kuna muundo ambao nadhani tunauona katika sehemu hii pia.

Sehemu ya pili ya kitabu, sura ya 3 hadi 6, maelezo kuhusu hukumu ya Israeli. Katika sura ya 3, mstari wa 1, tunaona kauli hii: sikia neno hili. Sura ya 4, mstari wa 1, sikia neno hili.

Sura ya 5, mara ya tatu, jambo lile lile, sikieni neno hili ninalolihubiri juu yenu katika nyumba ya Israeli yenye maombolezo. Tunacho hapa, ufafanuzi kuhusu hukumu ya Israeli, ni kwamba tuna wito wa kusikia neno la Mungu katika sura ya 3, sura ya 4, na sura ya 5. Hizo ndizo jumbe kuu tatu katika sehemu hii. Sikilizeni neno ni ukumbusho kwamba wanahitaji kusikiliza na kujibu neno la unabii.

Mungu yuko karibu kutuma hukumu lakini kumbuka; hukumu haijawekwa kwenye jiwe. Daima kuna uwezekano kwamba ikiwa watu watasikiliza ikiwa wataitikia Mungu ikiwa watafanya mambo ambayo Mungu amewaamuru kufanya ikiwa watabadilisha njia zao ikiwa kuna toba ya kweli, hukumu inaweza kuepukwa. Sehemu za mwisho za sura ya 3 hadi 6, hata hivyo, zinaonyesha ukweli kwamba Israeli hatimaye haitasikiliza neno hili kwa sababu katika sura ya 5, mstari wa 17, neno tunaloliona hapo, sura ya 5, mstari wa 18, ole wenu ninyi mnaotamani siku ya Bwana.

Neno la Kiebrania oy lilikuwa kitu ambacho mara nyingi kilikuwa sehemu ya maombolezo ya mazishi. Tuna manabii wengi wa ole ambapo kimsingi nabii anasema mlengwa wa ujumbe huu ni kama amekufa kwa sababu hawasikilizi ujumbe. Ole wao watu wa Israeli wanaoitamani siku ya Bwana, wanaofikiri kwamba Mungu atanguruma kama simba na radi kama dhoruba ili kuwaokoa.

Hatimaye, Mungu atanguruma kama simba ili kuwashinda na kuwahukumu. Sura ya 6, mstari wa 1, jambo lile lile. Ole wao waliostarehe katika Sayuni na hao wanaojihisi salama katika milima ya Samaria.

Kwa hivyo, Amosi hahubiri tu hukumu dhidi ya Israeli, ufalme wa kaskazini, na majirani zake. Amosi pia anahubiri hukumu dhidi ya watu wake mwenyewe, watu wa Yuda, na hatimaye, hukumu hiyo itawaangukia pia. Mojawapo ya mambo ambayo Amosi anapaswa kufanya katika sehemu hii, sura ya 3 hadi 6, anapofafanua hukumu ya Israeli, moja ya mambo ambayo anapaswa kufanya ni kwamba anapaswa kuwafanya watu wawape changamoto na kuelewa kwamba hadhi yao kama watu wateule wa Mungu haiwaondolei hukumu.

Haiwapi kadi ya kutoka gerezani bila malipo. Na hivyo, katika sura ya 3, mstari wa 1, hivi ndivyo Amosi asemavyo. Sikieni neno hili ambalo Bwana ameleta dhidi yenu, enyi watu wa Israeli, dhidi ya familia nzima niliyoileta kutoka nchi ya Misri.

Sawa, unawajibika kwa sababu Mungu amekufanyia kazi hii kubwa. Mungu amekutoa utumwani. Mungu amekukomboa kutoka Misri.

Na Bwana anasema katika mstari wa 2, ninyi pekee niliowajua katika jamaa zote za dunia. Kwa hiyo, nitawaadhibu kwa ajili ya maovu yenu yote. Na kwa hivyo, hilo lingekuwa jambo ambalo nadhani watu wa Israeli na Yuda wangejikwaa kwa sababu nabii anaposema, ninyi pekee niliowajua katika jamaa zote za dunia, hapo ndipo wanapopata hadhi yao maalum.

Hiyo ndiyo nafasi yao ya heshima kama watu wateule wa Mungu. Lakini hitimisho linalotokana na hilo ni kwamba, kwa hivyo, nitakukinga na kukuokoa kutoka kwa adui zako wote. Hiyo sivyo inavyosema.

Kwa hivyo, nabii anasema, nitawaadhibu kwa maovu yenu yote. Na moja ya mambo yanayoendelea katika kitabu cha Amosi ni wazo hili kwamba Israeli inahitaji kuachana na wazo kwamba wanafikiri kwamba wameepushwa na hukumu kwa njia ambayo si kweli kwa mataifa mengine. Amosi tayari amefanya hivyo katika sura ya 1 na 2. Hukumu inayowaangukia mataifa hatimaye pia inawaangukia Yuda na Israeli.

Ataelezea hoja hii katika sehemu zingine kadhaa ambapo Israeli haiwezi kutegemea tu kuwa watu wateule wa Mungu ili kufikiri kwamba wataepushwa na hili. Sura ya 3, mistari ya 9 na 10 inasema hivi, tangazieni ngome za Ashdodi, tunazungumzia Wafilisti, na ngome za nchi ya Misri. Na waambieni watu hawa, sawa, tutawaleta wageni hapa.

Tutawaleta Wafilisti. Tutawaleta Wamisri. Na nabii anasema, jikusanyeni kwenye milima ya Samaria mkaone kelele kubwa ndani yake na walioonewa katikati yake.

Hawajui jinsi ya kutenda mema, asema Bwana, wale wanaoweka jeuri na unyang'anyi katika ngome zao. Na kwa hivyo, kile nabii anachofanya ni kwamba anawaalika watu wa Misri ya Wafilisti waje. Anasema, unataka kuona mfano halisi wa uovu? Unataka kutazama filamu iliyokadiriwa R na kuona jeuri na ukandamizaji ambao utakushangaza? Nataka ukae chini na kutazama kinachoendelea katika jiji la Samaria.

Wafilisti na Wamisri wangeweza kujifunza kutokana na uovu wa watu wa Israeli. Hilo linapinga hali yao. Sura ya 6, jambo lile lile katika mistari ya 1 hadi 3, ole wao waliostarehe katika Sayuni na wale wanaojisikia salama katika milima ya Samaria.

Sawa, sasa nabii atasema katika mstari wa 2, vukeni hadi Kalne mkaone na kutoka huko mwende Hamathi Kuu, kisha shukeni hadi Gathi ya Wafilisti. Je, nyinyi ni bora kuliko falme hizi? Au je, eneo lao ni kubwa kuliko eneo lenu? Enyi mnaoizuia siku ya maafa na kuileta bahari karibu na vurugu. Je, mnafikiri kwamba kuna njia yoyote, ingawa mnaishi katika utajiri na ustawi, je, mnafikiri kwamba utajiri wenu kwa namna fulani utawalinda dhidi ya uvamizi na uvamizi wa Waashuri kwa jinsi ulivyowaathiri watu hawa wengine? Hamna tofauti na wao.

Shida ile ile, shida ile ile, uharibifu ule ule ambao umewapata watu hawa hatimaye utakuathiri. Na utajiri na ustawi ulio nao, hautakuokoa. Hautakutoa kwenye tatizo hili.

Katika sura ya 9, mstari wa 7 hadi 10, Bwana anasema hivi kwa Waisraeli. Na tena, huu ni ujumbe wa kushtua. Nataka ufikirie tu jinsi Mwisraeli anayemsikiliza Amosi na anayeamini katika mila za jinsi Mungu alivyowachagua Israeli na kuwaokoa na kuwafanya kama watu.

Sikilizeni kile nabii anachosema. Je, ninyi si kama Wakushi kwangu mimi, enyi watu wa Israeli, asema Bwana? Nyinyi si tofauti na watu wa Kushi.

Je, sikuwaleta Israeli kutoka nchi ya Misri? Jibu lingekuwa ndiyo. Na huo ulikuwa wakati wetu mkuu wa wokovu. Tunautazama huo kama jinsi Mungu alivyotuumba na kutuumba kama watu.

Lakini angalia kile Amosi anachofanya na mila hiyo. Anasema, lakini je, sikuwaleta Wafilisti pia kutoka Kaftori na Washami kutoka Kiri? Angalia, unafikiri hili lilikuwa jambo maalum. Uhamiaji wako kutoka Misri hadi nchi hiyo si tofauti na mimi kuwaleta Wafilisti kutoka Kaftori au Washami kutoka Kiri.

Ni uhamiaji tu. Hilo halikanushi maana ya kutoka, bali ni kuwaonyesha Waisraeli kwamba walikuwa katika mashua moja na watu hawa wengine wote. Kwa hivyo, Bwana anasema, tazama, macho ya Bwana Mungu yako juu ya ufalme wenye dhambi, nami nitauangamiza kutoka juu ya uso wa nchi, isipokuwa sitaiangamiza kabisa nyumba ya Yakobo, asema Bwana.

Kwa hivyo, unafikiri kwamba kutoka ni wakati mzuri. Ilikuwa mfano mzuri wa ukombozi wa Israeli na jinsi Mungu alivyowapenda na kuwakomboa. Lakini kwa namna fulani, Amosi anaiweka katika kundi moja na uhamiaji wa watu hawa wengine kusema tu kwamba Bwana atawahukumu kwa jinsi Bwana anavyowahukumu mataifa.

Kwa sababu hiyo, ikiwa watu wataelewa, na watapata wazo hili kwamba hukumu ya Mungu itawaangukia kama watu wapagani, hawatakuwa bora, hawana tofauti, hatimaye hilo litabadilisha jinsi wanavyosikiliza ujumbe wa nabii. Watatambua uzito wa maonyo ambayo Amosi anajaribu kuwapa. Kwa hivyo, tunarudi kwenye hili.

Bwana anasema kupitia Amosi, wewe ndiye familia pekee niliyojua. Nina uhusiano maalum na wewe. Kwa hivyo, nitakuadhibu.

Tuna mfululizo wa maswali ya balagha. Tena, mzunguko mwingine wa saba hapa katika kitabu cha Amosi, ambapo kila moja ya maswali haya ya balagha haina jibu. Tena, swali la balagha ni unapouliza swali, hutafuta jibu.

Unajaribu kumfanya mtu afikiri unapozungumza. Kila moja ya maswali haya ya kimantiki yanawaomba Waisraeli watafakari uzito wa maonyo ambayo Amosi anawapa. Tazama, ikiwa nabii yuko hapa akikuonya kuhusu jambo litakalokuja, kuna sababu kwa nini yuko hapa.

Labda unapaswa kuchukua hilo kwa uzito. Kwa hivyo, kwa kila moja ya maswali haya ya balagha, kuna uhusiano wa sababu na athari. Kuna athari ambayo hutokea, lakini kuna sababu ambayo ni matokeo yake.

Kile ambacho Amosi anajaribu kuwasaidia kuona ni kwamba sababu, chanzo cha ukweli kwamba athari hii, ambapo mtu amesimama mbele yao akiwaonya kuhusu hukumu ya Mungu, chanzo cha hilo ni hasira ya Mungu na hukumu inayokaribia ambayo inakaribia kuwaangukia. Kwa hivyo, tunaanza bila hatia na ya kwanza. Ni mfano mzuri, mstari wa tatu.

Wawili wasitembee pamoja isipokuwa wamekubaliana kukutana. Kama wanatembea pamoja, wamepanga mkutano huo mapema. Ni jambo lisilo na madhara.

Lakini sikiliza jinsi hili linavyobadilika na swali linalofuata la balagha. Je, simba hunguruma msituni akiwa hana mawindo? Je, simba mchanga hulia kutoka kwenye pango lake ikiwa hajachukua chochote? Jibu la yote mawili ni hapana. Kunguruma kwa simba kunaonyesha kukamatwa kwa mawindo.

Mngurumo wa Mungu kutoka Yerusalemu huku nabii akitangaza unaoonyesha jambo baya linakuja kutokea. Tunapata mfululizo mwingine wa maswali ya kutisha katika mstari wa tano. Je, ndege huanguka kwenye mtego ardhini wakati hakuna mtego kwa ajili yake? Je, mtego huchipuka kutoka ardhini wakati haujakamata chochote? Kwa hivyo tena, wanyama wakichukuliwa kama mawindo na asali, kuna jambo baya ambalo linakuja kutokea.

Je, hilo hutokea kwa bahati mbaya tu? Je, kuna mtego tu? Hapana, kuna sababu na athari. Na sasa, tunafikia kile hasa na kwa usahihi kitakachotokea kwa Israeli. Mstari wa sita unasema, je, tarumbeta inapigwa mjini na watu hawaogopi? Jibu ni hapana.

Tarumbeta ilionyesha kuwa ilikuwa mfumo wa utangazaji wa dharura. Ilionyesha adui anakuja, kuna janga fulani, kuna kitu kinachokaribia. Tunahitaji kujiandaa kwa hili.

Tunahitaji kujiandaa kwa vita. Tunahitaji kujiandaa kujilinda. Ujumbe wa nabii ni tarumbeta inayopigwa mjini, ikiwaonya kuhusu kitakachotokea.

Na kisha inasema, ijayo, je, maafa huja katika mji isipokuwa Bwana ameyafanya? Sasa hivi, Bwana yuko karibu kuleta maafa. Na mambo yanayotokea kwa Israeli, si ajali za nasibu. Sio kwamba yamekuwa na mfululizo wa vikwazo au misiba ya kitaifa.

Mungu ameleta hukumu hii dhidi yao haswa. Sasa, nataka kuangalia kauli hiyo: je, janga huja katika mji isipokuwa Bwana amelifanya? Nadhani tunahitaji kuwa waangalifu tusijenge mengi ndani ya kauli hiyo. Haimaanishi kwamba Mungu ndiye chanzo cha moja kwa moja cha kila janga linalotokea.

Kwa maana ya mwisho, hiyo ni kweli, lakini hii inazungumzia hali maalum na hali maalum. Nabii anapoonya kuhusu msiba na maafa ambayo yanakaribia kutokea, hii inatoka mkononi mwa Mungu. Mstari wa 7, kwa maana Bwana hafanyi chochote bila kuwafunulia watumishi wake, manabii, siri zake.

Simba amenguruma; ni nani asiyeogopa? Bwana Mungu amesema; ni nani awezaye ila kutabiri? Kwa hivyo, Amosi anasema, ujumbe wangu kwenu, si maneno ya mwanadamu tu. Haya si maoni yangu tu. Sikutoka tu kutoka ufalme wa kusini wa Yuda kwa sababu nilihisi kama kushiriki hili nanyi.

Mungu amenileta hapa. Kuna sababu na athari katika haya yote. Na unapaswa kusikia mngurumo wa simba unaokaribia kutokea kwa sababu simba huyo anakaribia kukumeza.

Na kwa hivyo, katika sehemu hii yote, tutakachokuwa nacho ni mngurumo wa simba. Na una kundi la watu wanaofikiri kwamba Mungu atawalinda, Mungu atawabariki bila kujali hali gani. Katika ufalme wa kusini wa Yuda, watu wataitikia mahubiri ya Mika na kusema, hupaswi kuhubiri mambo haya.

Maafa hayatatupata. Je, Bwana hayuko katikati yetu? Tatizo kwa Amosi na Mika, na manabii wengine wengi wa kweli wa Bwana, ni kwamba kila mara kulikuwa na manabii wengine wengi ambao wangewaambia watu kile walichotaka kusikia. Na walikuwa na uelewa potofu wa agano.

Walifikiri agano hilo lilimaanisha Mungu anatubariki; Mungu anatupatia mahitaji yetu, na Mungu anatutunza bila kujali hali ilivyo. Uelewa wa kibiblia wa agano hilo ni kwamba agano daima linahusisha ahadi na wajibu. Na kama walitaka kupata baraka za agano hilo, basi walipaswa kutambua kwamba pia lilikuwa na majukumu fulani.

Kwa hivyo, kitakachotokea katika sehemu hii ni kwamba tutaona maonyo kadhaa kuhusu aina ya hukumu ambayo Mungu anajiandaa kuwaletea watu wa Israeli. Kazi ya Amosi kama nabii ni kuwasilisha kwa lugha ya kibinadamu ngurumo ya Mungu kama simba na kuifanya hukumu hii kuwa ya kutisha na ya kutisha kadri awezavyo kuifanya isikike. Tuna maji meupe ya ghadhabu ya Mungu.

Tulizungumzia hilo hapo awali kama njia ya, ikiwa ni mbaya vya kutosha, labda watu hawa watasikiliza. Kama najua kwamba tuko karibu kuangamizwa kabisa, labda badala ya kupuuza tu ujumbe wa nabii huyu, labda badala ya kusema, tumesikia yote hapo awali ; tunajua kuhusu maonyo haya; manabii wamekuwa wakituambia haya kwa vizazi vingi, labda watasikiliza. Kwa hivyo, nataka tusikie hofu ambayo inapaswa kuwa mioyoni mwa watu wanaposikia ujumbe ambao unakaribia kuwaangukia.

Yeremia, akiwahubiria watu wa Yuda, baadaye angesema kwamba kifo kinapanda kupitia dirishani. Na nadhani hiyo ni njia nzuri ya kufupisha kile Amosi anachosema pia. Mstari wa 12 wa sura ya 3 hivi ndivyo asemavyo Bwana, kama vile mchungaji anavyoookoa kutoka kinywani mwa simba miguu miwili au kipande cha sikio, ndivyo watu wa Israeli wanaoishi Samaria watakavyoookolewa kwa kona ya kochi na sehemu ya kitanda.

Mabaki yoyote yatakayobaki, hayatakuwa mengi hapo. Sura ya 3, mstari wa 15, Nitapiga nyumba ya majira ya baridi kali pamoja na nyumba ya majira ya joto kali, na nyumba za pembe za ndovu zitaangamia, na nyumba kubwa zitakoma, asema Bwana. Walikuwa wamewanyang'anya majirani zao ili kujenga mashamba haya makubwa.

Hawataishi huko kwa sababu Mungu atawaangamiza. Sura ya 4, mstari wa 1, Sikieni neno hili, enyi ng'ombe wa Bashani, mlio juu ya milima ya Samaria. Kumbuka, hao ni wanawake matajiri wanaojijali wao wenyewe tu, nao wanawakandamiza na kuwakandamiza maskini.

Hivi ndivyo Mungu atakavyowafanyia. Bwana Mungu ameapa kwa utakatifu wake kwamba tazama, siku zinakuja kwenu watakapowachukua kwa ndoana na hata wa mwisho wenu kwa ndoana za samaki. Waashuri kwa kweli walikuwa na desturi ambapo wangeweka ndoana kupitia vinywani mwa watekaji wao na kuwapeleka mbali.

Kwa hivyo, fikiria ng'ombe wanene wa Bashani wakipumzika katika anasa zao, wakiishi katika mapaja ya anasa, wakiwakandamiza maskini, wakijishughulisha na nafsi zao pekee. Hatimaye, watahushwa hadhi na kuchukuliwa uhamishoni. Siwezi kufikiria kitu chochote kinachodhalilisha zaidi kuliko kuwa na ndoano ya kuingiza kinywani mwako na kuongozwa kama mateka na mfalme huyu.

Hilo linapaswa kuwafanya watu watake kutubu. Sura ya 5, mistari ya 16 na 17, inafanana sana na maonyo ya Yeremia ya baadaye kuhusu kifo kinachopanda kupitia dirishani. Kifo kitakuwa sehemu ya uhalisia wa maisha ya watu wa Israeli.

Waliishi wakati huu wa ustawi mkubwa chini ya Yeroboamu. Yote hayo yanakaribia kubadilika. Sura ya 5, mstari wa 16, Bwana Mungu, Mungu wa majeshi, asema hivi, kutakuwa na kilio katika viwanja vyote, na katika mitaa yote watasema, Ole, ole!

Watawaita wakulima waje kuomboleza na kuomboleza, wale walio na ujuzi wa kuomboleza. Na katika mashamba yote ya mizabibu kutakuwa na kilio, kwa maana nitapita katikati yenu, asema Bwana. Unajua, katika Kutoka, Mungu alipita katikati ya watu wa Misri ili kuwahukumu na kuwaokoa Israeli.

Sasa Bwana atapita katika Israeli, naye ataleta hukumu juu ya watu wake mwenyewe. Sura ya 6, mistari ya 9 na 10, hii hapa athari ya baadaye. Wakati jeshi la Ashuru linapoingia, na Waashuri hawajatajwa hapa haswa, lakini hatimaye, wao ndio adui atakayeleta hili.

Katika sura ya 6, mistari ya 9 na 10, kifo tena ni sehemu ya picha hii, na ni wazi sana. Mstari wa 10 unasema, ikiwa watu kumi watabaki katika nyumba moja, watakufa.

Kwa hivyo, fikiria kundi la watu kumi ambao kwa namna fulani wamenusurika shambulio hilo, na watakufa.

Na jamaa wa mtu, yule anayempaka mafuta kwa ajili ya mazishi, atakapomchukua ili kutoa mifupa nje ya nyumba na kumwambia, ni nani aliye ndani kabisa ya nyumba? Hebu fikiria ukipewa jukumu kama mtu aliyenusurika la kuingia na kuondoa miili kutoka kwenye nyumba hiyo. Karibu ingekuwa bora kuwa mmoja wa waathiriwa ndani ya nyumba. Na ikiwa mtu atasema, je, bado kuna mtu yeyote pamoja nawe? Atasema, hapana, hakuna mtu aliyebaki.

Na kisha mtu huyu pia atasema kimya; hatupaswi kutaja jina la Bwana. Watafika mahali baada ya kumchukulia Mungu kirahisi na kufikiria kwamba Mungu angewalinda bila kujali, kwamba watasema, hata msitaje jina la Bwana. Tuwe siri kwamba tuko hapa kwa sababu Mungu anaweza kutuagamiza katika hukumu hii pia.

Hivyo ndivyo hukumu hii ya mwisho itakavyokuwa ya kutisha na ya kutisha. Sura ya 6, mstari wa 14: Kwa maana tazama, nitainua juu yenu nyumba ya taifa ya Israeli, asema Bwana, Mungu wa majeshi. Na tena, Mungu wa majeshi.

Mungu ni shujaa nyuma ya haya yote. Nao watawakandamiza ninyi kutoka Lebo-Hamathi hadi vijito vya Arba. Kwa hivyo hiyo ndiyo aina ya hukumu itakayowaangukia Israeli.

Na nabii anaifanya isikike kuwa mbaya iwezekanavyo, mbaya na mbaya kama itakavyokuwa kweli, ili wakisikiliza, basi pengine hukumu inaweza kuepukwa. Kuna mambo mengine machache tu kwa upande wa theolojia ya hukumu katika Amosi 3 hadi 6. Tumeangalia kifungu hiki hapo awali, lakini Amosi sura ya 4, mistari ya 6 hadi 11, inatukumbusha kwamba kinachoendelea hapa haswa ni Mungu akiwaletea watu wa Israeli laana za agano ambazo Musa alikuwa amewaonya kuzihusu. Mungu amewapa usafi wa meno na ukosefu wa mkate.

Wamekosa chakula. Mungu amewanyima mvua ili msipate mvua mliyohitaji kwa mavuno mazuri. Mungu amewapiga mazao yenu kwa ukavu na ukungu.

Bustani zenu na mashamba yenu ya mizabibu, mitini yenu na mizeituni yenu, imeliwa na nzige. Kwa hivyo, mambo yote ambayo Mungu amewaonya waziwazi kuyahusu. Nilituma tauni kati yenu baada ya manor ya Misri.

Niliwaua vijana wenu kwa upanga na kuwachukua farasi wenu. Nilifanya kambi yenu ivunje uvundo. Tayari wamepitia aina mbalimbali za kushindwa kijeshi.

Tunaona hilo mara nyingi katika mzozo katika Agano la Kale kati ya Waaramu na Waisraeli katika wakati uliotangulia hili. Waashuri walikuwa mwiba kwa Israeli huko

nyuma katika karne ya 9, na Yehu alilazimishwa kuwatii mwaka wa 841 KK. Kwa hivyo hilo litakuwa baya zaidi.

Hilo litakuwa kali zaidi. Nilikuangamiza kama vile Mungu alivyoangamiza Sodoma na Gomora. Kama watu wangukuwa tayari wamepitia hilo, unafikiri wangetambua kwamba Mungu alikuwa akivutia umakini wao.

Unafikiri kwamba wangetambua kwa kuzingatia Mambo ya Walawi 26 na Kumbukumbu la Torati 28 kwamba Mungu hafurahishwi na kutotii kwetu. Tunahitaji kupata hili sahihi. Lakini kile kinachosemwa katika Amosi na mara kwa mara sura ya 4, mstari wa 6, mstari wa 8, mstari wa 9, mstari wa 10, mstari wa 11, lakini hamkunirudia mimi.

Nilikutumia kila simu ya kuamsha ambayo ningeweza kutuma na wewe hujanirudia. Kwa hivyo, laana ya mwisho ya agano itakuja. Ningependa uangalie inachosema katika sura ya 4 mstari wa 12, kama kilele cha hili.

Nimefanya mambo haya yote ambayo hamjanirudishia. Haya ndiyo matokeo. Haya ndiyo matokeo.

Kwa hivyo, mstari wa 12, sura ya 4, ndivyo nitakavyokutendea, Ee Israeli, kwa sababu nitakutendea hivi. Jitayarishe kukutana na Mungu wako, Ee Israeli. Sawa.

Sasa, binafsi, siwezi kusoma mstari huo bila kukumbuka bango ambalo nilikuwa nikipita karibu kila wiki katika mji wetu ambapo kanisa, ili kutangaza eneo la kanisa lake na ibada zake, lilikuwa na bango lililoandaliwa kukutana na Mungu wako, njoo kwenye Kanisa la Kwanza la Baptist. Sawa. Hata hivyo, hili ni jiandae kukutana na Mungu wako ambalo hutaki kulipitia.

Kwa sababu kumbuka, Mungu ni simba angurumaye. Mungu ni dhoruba ya radi. Hawakutii amri za agano.

Kwa hivyo, jiandae kukutana na Mungu wako. Ili kuendeleza hili zaidi, wazo la kujiandaa na kukutana na Mungu, kitenzi qun , kujiandaa, na kitenzi liqara , kitenzi qara chenye kihusishi la hapo, kinatumika katika Kutoka sura ya 19. Mungu alipokutana na watu kwa mara ya kwanza, alipowatokea kwenye Mlima Sinai, na Mungu alipokuwa akishuka katika moto, katika moshi, na ngurumo, walipaswa kujiandaa kukutana na Mungu wao.

Hawakupaswa kuvuka mipaka au mipaka ambayo Musa alikuwa ameiweka, la sivyo wangeangamizwa na Mungu Mungu alipokutana nao. Walipaswa kujitakasa. Walipaswa kujitakasa.

Walipaswa kujiandaa kwa kile ambacho Mungu angefanya kwa sababu huo ungekuwa wakati ambapo Mungu angeanzisha agano. Sasa, kwa kuzingatia agano hili, wanapaswa kujiandaa kukutana na Mungu wao kwa sababu watapata laana ya mwisho ya agano ambayo Mungu ameleta dhidi yao. Kwa hivyo, tunapona hukumu hizi ambazo zitakuja dhidi yao, kushindwa kijeshi ambako Mungu ataleta, tunaelewa kwamba hii itakuwa Mungu akitekeleza laana zake za agano.

Kifungu kingine ninachotaka kuwakumbusha kinachotusaidia kuelewa hukumu itakayokuwa kwa Israeli katika karne ya 8 KK ni kwamba Amosi anaelezea hili katika Amosi 5, mistari ya 18 hadi 20, kama siku inayokuja ya Bwana. Amosi 5, mstari wa 18, tena, itabadilisha matarajio ya Israeli na uelewa wa Israeli kuhusu siku ya Bwana ingekuwaje na siku ya Bwana ilipaswa kuwaje. "'Ole wenu ninyi mnaoitamani siku ya Bwana,' kwa nini mnataka siku ya Bwana? Ni giza wala si nuru.'" Tena, kwa sababu walikuwa watu wa agano la Mungu, waliamini kwamba siku ya Bwana ingekuwa wakati ambapo Mungu angeshuka na kuwaangamiza adui zao.

Hatimaye, tutakuwa huru. Mungu atatuokoa. Mungu atatuokoa kutoka kwa Waashuri.

Mungu hatatukatisha tamaa. Amosi anasema, "'Jihadharini, matarajio yenu kuhusu siku ya Bwana yote ni makosa. Haitakuwa siku ya wokovu.'

Sio wakati ambao unapaswa kutarajia kama Krismasi kwa sababu Mungu atawahukumu adui zake hatimaye. Kile ambacho Israeli hawaelewi ni kwamba wamekuwa adui wa Mungu.'" Katika Agano la Kale lote, tuna mila hizi takatifu za vita ambapo Mungu angepigana kwa niaba ya majeshi ya Israeli. Katika Kutoka, Mungu alipigana dhidi ya majeshi ya Farao na kuwazamisha baharini wakati Israeli hawakuwa na nguvu zao wenyewe.

Israeli walipoingia katika nchi hiyo, Mungu alipigana vita vyao kwa ajili yao. Aliangusha kuta za Yeriko, na watu wa Israeli walichofanya ni kuzunguka kuta, kupiga tarumbeta, na kuamini na kuamini katika ukombozi wa Mungu. Kulikuwa na nyakati ambapo Daudi alitoka kupigana na maadui zake, nao wangesikia sauti ya Mungu akitembea juu ya miti.

Wakati wa Yehoshafati, mojawapo ya hadithi ninazozipenda zaidi katika kitabu cha Mambo ya Nyakati ni kwamba Mungu anasema, "'Hamtaingia vitani na kupigana vita. Mnachotaka kufanya ni kuingia vitani, na makuhani na waimbaji na Walawi watawaongoza, nanyi mtawaimbia adui hadi kufa.'" Mambo haya yote yalionyesha wazo kwamba Mungu alipigana vita vya Israeli kwa ajili yao. Kile ambacho manabii hufanya ni kwamba wanachukua mila takatifu ya vita vya Israeli; wanachukua mila za Siku ya Bwana ya Israeli.

Mungu aliposhuka na kumwangamiza adui yake kwa siku moja, waligeuza mila hizo na kusema Mungu sasa atalenga Israeli kama adui yake. Inanikumbusha kama shabiki wa besiboli kwamba wakati mwingine mchezaji unayempenda atacheza, na ghafla, atakuwa mchezaji huru. Wakati mwingine atakapocheza na timu yako, atakuwa amevaa sare tofauti kabisa.

Ghafla, mapenzi uliyokuwa nayo kwa mchezaji huyo yamegeuka kuwa uadui. Mungu amekuwa mwakilishi huru, na sasa Mungu amevaa sare tofauti. Mungu havai sare za Waisraeli.

Mungu amevaa sare za Waashuri, na hafanyi hivi bila mpangilio. Hafanyi hivi kwa sababu anataka kutoa hasira yake tu. Mungu anafanya hivi kama njia ya kuleta hukumu dhidi ya watu wake.

Kile ambacho Waisraeli walikuwa wamesahau ni kwamba katika historia yao yote, kulikuwa na nyakati ambapo Mungu alikuwa amewahukumu watu wake kwa kushindwa kijeshi kama njia ya kuwarekebisha na kujaribu kuwavutia wakati wa uasi. Katika siku za Samweli, walipokuwa wakipigana na Wafilisti, walishindwa. Walifikiri kwamba suluhisho lilikuwa tu kupeleka sanduku la Bwana vitani na kwamba Mungu angejitokeza na kuwashinda maadui zake.

Cha kushangaza, siku hiyo vitani, Wafilisti walishinda vita. Waliteka sanduku la Mungu, na watu wa Israeli walishindwa. Bila shaka, hatimaye, baadaye, Mungu alishinda miungu ya Dagoni ili kuthibitisha kwamba alikuwa mkuu kuliko wao, lakini ilikuwa ukumbusho kwa Israeli kwamba Mungu angeweza kuwashambulia kama simba angurumaye, ingawa walikuwa watu wake wateule.

Katika siku za Sulemani, baada ya uasi wake, Mungu alionya kwamba angeiadhibu nyumba ya Daudi kwa dhambi waliyoifanya. Hatimaye, kwa sababu ya ibada ya sanamu ya Sulemani na upumbavu wa mwanawe, nyumba ya Daudi ilipoteza sehemu kubwa ya ufalme wao. Hilo lilikuwa kweli siku zote.

Watu wa Yerusalemu baadaye watategemea ukweli kwamba, hekalu la Bwana, hekalu la Bwana, hekalu la Bwana. Hii ni nyumba ya Mungu. Mungu atatulinda.

Mungu atatulinda. Mungu atatutunza hata iweje. Yerima anawakumbusha, kwa nini msiangalie historia yenu ya zamani? Turudi tena kwenye wakati wa Samweli, wakati mji wa Shilo, wakati mji wa Shilo ambao ulikuwa mahali pa patakatifu, ulikuwa mahali ambapo maskani ya Mungu ilikaa, na mji wa Shilo ulikuwa umeharibiwa.

Mungu hakuwa ameulinda mji huo, haijalishi ni nini, kwa sababu tu ulikuwa mahali patakatifu pake. Jambo hilo hilo lingeweza kutokea kwa Israeli. Kwa hivyo kuna onyo hili la kushindwa kijeshi katika Amosi sura ya 3 hadi 6. Kuna ukweli huu kwamba Mungu anakaribia kuhukumu watu wake.

Kitheolojia, hizi ni laana za agano. Huu ni wakati katika historia ya Israeli ambapo Israeli inahitaji kujiandaa kukutana na Mungu wao, na huu ni wakati ambapo Israeli iko karibu kuona siku ya Bwana ikiwakabili. Lakini katikati ya maonyo haya mabaya ya hukumu, pia kuna nabii akiwaita watu watubu na wabadilishe tabia kwa sababu hukumu hizi zinaweza kuepukwa.

Neno la nabii halijawekwa kwenye jiwe. Kama vile roho ya wakati ujao wa Krismasi katika nyimbo za Krismasi ikimwonya Scrooge kuhusu vivuli vya mambo yajayo, kuna uwezekano kwamba akibadilika na kubadilisha njia yake, mambo tofauti yanaweza kutokea. Na hivyo tunaona vivuli vya wakati ujao wa Israeli.

Hili ndilo litakalotokea kwa Israeli ikiwa hawatabadilisha njia zao. Lakini katika sura ya 5, kuna maombi haya ya dharura. Na kumbuka, hii ni sehemu kubwa ya kitabu cha 12.

Tuliiona mwanzoni katika Hosea na Amosi na Yoeli, na inaenea kote ambapo Mungu anawaita watu wake watubu. Na hivyo katika sura ya 5, katika kiini cha hili, nitafuteni mimi nanyi mkaishi, lakini msitafute Betheli. Msiingie Gilgali wala msivuke kwenda Beer-sheba, kwa maana Gilgali hakika itachukuliwa uhamishoni, na Betheli itakuwa si kitu.

Mahali pako patakatifu hapatakuokoa, lakini ukimrudia Mungu na kurekebisha mtindo wako wa maisha, ndipo utakapokuwa. Mtafuteni Bwana nanyi mkaishi, asije akawaka kama moto katika nyumba ya Yusufu, nao ukateketeza, wala hakuna wa kuuzima Betheli. Tafuteni mema, sura ya 5, mstari wa 14, wala si mabaya, mpate kuishi.

Kwa hiyo, Bwana, Mungu wa majeshi, atakuwa pamoja nanyi, kama mlivyosema. Chukieni uovu, pendeni mema, na msimamishe haki langoni; huenda Bwana, Mungu wa majeshi, akawahurumia mabaki ya Yusufu.

Sura ya 5, mistari ya 23 na 24 niondolee kelele za nyimbo zako, sitasikiliza sauti ya vinubi vyako, bali haki na itiririke kama maji, na haki kama kijito kinachotiririka kila wakati. Kwa hivyo, unachopaswa kuona katika sura ya 3 hadi 6 ni kwamba pamoja na maonyo haya ya kutisha ya hukumu, kuna ombi la haraka la kutubu na kumrudia Mungu. Ninaamini kwamba watu wengi, na ninawafikiria watu tunapoangalia hili kutoka kwa mtazamo wa kisasa na wa kisasa, watu wengi wangeangalia mambo ya kutisha ambayo tumesoma katika Amosi 3 hadi 6 na kusema, unajua, hii ndiyo sababu sitaki kujua.

Hii ndiyo sababu sivutiwi na Mungu wa Agano la Kale. Yeye ni Mungu mwenye hasira, ghadhabu, na mwenye kuhukumu. Lakini ninachokiona hapa pia ni upande mwingine wa tabia ya Mungu.

Ninaona uhalisia wa Kutoka 34, mistari ya 6 na 7. Yeye ni Mungu mwenye huruma, uaminifu wa agano, huruma, na hasira polepole.

Na hata katika hatua hii ya historia ya Israeli, ambapo wamemkasirisha kwa mamia ya miaka na ukiukwaji wao wa agano umekuwa mkubwa sana kwake kupuuza, bado kuna, hata mwishoni mwa hadithi, uwezekano wa kutubu. Katika kifungu hicho katika Kutoka 34, Bwana anasema, Ninaonyesha upole wangu na uaminifu wangu wa agano kwa vizazi elfu. Nitawapatiliza uovu wa baba zangu hata kizazi cha tatu au channe.

Bwana anaweza kuhukumu kwa vizazi vitatu hadi vinne, lakini uaminifu wake wa agano, upendo wake, huruma yake, na sifa yake ya kuwa mwepesi wa hasira ndizo sifa zinazoonekana zaidi katika Agano la Kale. Na hapa tunaona hilo pia. Kuna hukumu inakuja.

Lakini sababu ya Mungu kumwinua nabii huyu ni kwamba simba ananguruma, akiwaonya watu wake kuhusu hukumu ijayo na kuwapa fursa ya kutubu. Tunamwona Mungu katika Agano la Kale ambaye ni mtakatifu, ambaye huchukia dhambi, na ambaye hatimaye lazima awawajibishe watu. Lakini pia tunamwona Mungu ambaye hapendi mtu yeyote apotee na Mungu ambaye hafurahii kifo cha waovu.

Tunaona hilo hapa katika miito ya toba na maonyo ya nabii ambayo tunapewa katika Amosi sura ya tatu hadi sura ya sita.

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Manabii Wadogo. Huu ni kipindi cha 9, Hukumu ya Israeli na Wito wa Kutubu, Amosi 3-6.